

Homilie při requiem a pohřbu Mons. Václava Škacha

Katedrála sv. Bartoloměje, 13. 5. 2017

Milí spolubratři v biskupské, kněžské a jáhenské službě, milé sestry a milí bratři v Kristu Ježíši, milí přátelé Václava Škacha!

Připadl mi velice těžký úkol, mluvit o člověku, kterého jsme všichni dobře znali a milovali. Nejde však o to, vyprávět jeho životopis. Jde spíš o to ukázat, jak se Bůh oslavil na jeho životě a smrti, a z toho čerpat povzbuzení, abychom udělali vše pro to, aby se oslavil i na našem životě a smrti.

Otec Václav byl ke kněžství předurčen. Nejen touhou, kterou Bůh vložil do jeho srdce a které říkáme duchovní povolání, ale i mimořádnými vnějšími okolnostmi. V rozhovoru s ním, zveřejněném v Katolickém týdeníku před dvěma lety při příležitosti šedesáti let jeho kněžské služby, na otázku „kdo Vás přivedl na kněžskou dráhu“ odpovídá: *„Rodiče. Díky nim jsem své kněžské povolání zakoušel jako něco, čemu rozumím, co tak má být. Tatínek byl přes padesát let kostelníkem chrámu Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze. Od pěti let jsem tam ministroval a v kostele byl jako doma. Samozřejmě jsem v dospívání hledal, co dál se životem, i dívky se mi přirozeně líbily. Ale cesta k Bohu byla ve mně už přítomná. Zvolil jsem si ostatně krédo Ignáce z Loyoly: Vše pro větší slávu Boží.“*

Svoji cestu ke kněžství prožíval v padesátých létech minulého století, pověstných tvrdým komunistickým režimem, který církev bezohledně pronásledoval. Václav jde přesto za kněžstvím s odvahou. Je vysvěcen 26. 6. 1955 a jeho prvním místem, na které je poslán, jsou Mariánské Lázně a jejich část Úšovice. Po pěti letech je poslán do nedalekého Mnichova. Na záskok. Sám o tom říká: *„A z toho záskoku bylo nakonec 32 let. Pan farář zemřel a já farnost převzal. Byl to kraj drsný, ale zdravý; a s lidmi to bylo podobné. Ne že by v kostele byla tlačnice, ale cítil jsem, že se jim nesmím vyhýbat. A když jsem jim pootevřel dveře, vstoupili.“* Na vysvětlenou pro ty, kteří tamní situaci neznali, je třeba říci, že to bylo tvrdé pohraničí, kde do domů po vystěhovaném německém obyvatelstvu přišli lidé z nejrůznějších částí republiky, kteří na svoji tradiční víru rychle zapomněli a bylo třeba ji v nich znovu a pomalu probouzet. Na faru chodili i děti místních komunistů. Ve zmíněném rozhovoru o tom říká: *„Připravovali jsme pro děti se Školskými sestrami De Notre Dame, které působily nebo spíše byly trpěny v tamějším Ústavu sociální péče pro mentálně postižené, zajímavou činnost a rodiče nakonec byli rádi, že se jim děti netoulají po ulici. Za čas jsem si s polovinou obyvatel tykal. Dokonce jeden komunist zorganizoval autobus, který přijel (k nám, do Mnichova) na pouť sv. Petra a Pavla. Až na jednu výjimku se nám fanatičtí likvidátoři*

církvě vyhýbali.“ Z Mnichova se pro mnohé lidi z širokého okolí, i z Prahy stalo místo, kam rádi za otcem Václavem jezdili, kde nacházeli posilu a povzbuzení.

Tak jsem ho poznal i já, když jsem v roce 1970 nastoupil na svoje první kněžské místo do Mariánských Lázní. Byl to svědomitý, poctivý kněz, který miloval liturgii a liturgický zpěv, měl velkou knihovnu a hodně studoval, zvláště teoretickou ateistickou literaturu, aby na ni uměl dobře reagovat, a který každého mile přijal. Nezkazil žádnou legraci a inteligentní humor byl jeho dobrou vlastností. Měl velice rád kočky a měl jich kolem sebe vždy velký houf. Ne všechny směly na faru, to měl privilegium pouze „ústřední výbor“ a do prvního patra „politbyro“. Na vysvětlenou pro vás mladší: to byla obvyklá politická terminologie tehdejšího komunistického režimu. Mrtvé kočky pochovával u „kremelské zdi“, jak říkal zděné ohradě farské zahrady. Znamé bylo také prase národní fronty (což byl další politický termín té doby), které vyrůstalo v chlívku na faře a kterému obstarával krmení předseda národního výboru i další významní místní členové komunistické strany. O zabitě prase se pak poctivě dělili. To velice hezky ilustruje, jak blízko byl otec Václav místním lidem, aniž by si však někdy politicky zadal. Všichni znali jeho postoje a pozice a respektovali je s úctou. S těmi, kdo od něho z Mnichova odjížděli, se loučil heslem „již nikdy Mnichov“, tedy opět známým politickým výrokem.

Když jsem se po založení Plzeňské diecéze rozhlížel po vhodných osobnostech, kterými bych obsadil důležitá místa na biskupství, přišla mi volba otce Václava, v té době venkovského faráře v Mirošově na Rokycansku, na místo kancléře, tedy nejvyššího úředníka biskupského úřadu, jako jednoznačná. Jeho znalosti a životní moudrost a také pečlivost, trpělivost, přátelská povaha a pokora, se kterou vždy dobře vycházel s lidmi, a v neposlední řadě vynikající znalost latiny, která byla potřebná k formulaci různých dekretů, to vše, předurčovalo jeho volbu. A nikdy jsem nelitoval. On na moji prosbu, aby úřad kancléře přijal, reagoval způsobem jemu vlastním, s pokorou i žertem: *„Ty jsi biskup, přece mě nebudeš prosit. Přijímám. Ale důsledky si poneš sám.“* A k této 14 let trvající významné etapě svého života před dvěma lety řekl: *„Musel jsem se učit kancelářskou práci, vyřizovat papíry, psát dekreta. Kontakty s lidmi mi zůstaly, to pro mě bylo důležité, a poznal jsem řadu nových lidí, hodných a slušných. Nikdy jsem nelitoval.“* Pamětníci mohou dosvědčit, že biskupství tehdy mělo tři důležité kanceláře. K biskupovi a generálnímu vikáři lidé chodili na úřední jednání a před i po tomto jednání ke kancléři pro útěchu a povzbuzení, někdy doprovázené i skleničkou červeného vína. A mnozí kněží i laici k němu také chodili na zpověď a pro duchovní radu. Jeho velkým přítelem byl i otec Robert Falkenauer, nejprve jako biskupský vikář pro školství a později jako generální vikář.

Ještě jednu důležitou skutečnost je třeba připomenout. Těch 32 let strávených v Mnichově, nedaleko Tepelského kláštera, v kraji blahoslaveného Hroznaty, v něm probudilo zvláštní vztah a úctu k tomuto významnému světci Západních Čech, tak jako i ve mně a mnoha jiných, kteří byli aspoň na čas s tímto krajem spjati. Odtud vycházela i volba blahoslaveného Hroznaty za patrona diecéze.

Příčinu, proč ho všichni měli rádi, a rádi vyhledávali, vyjádřil nejlépe on sám ve zmíněném rozhovoru: „*Vždy pro mě byla důležitá lidskost. Nekárat lidi, pomáhat jim, chápat je. Mým životním heslem je: Směju se se smějícími, pláču s plačícími, zpívám se zpívajícími. Na každého si udělat čas. Copak je něco důležitějšího?*“ To uskutečňoval i vzhledem k nemocným a seniorům, které trpělivě navštěvoval: doma, v nemocnicích i sociálních zařízeních. S láskou chodil i do Hospicu sv. Lazara, kde snad jako první sloužil pro nemocné i personál mši sv.

A když mu síly ubyly natolik, že zůstal v posledních dvou letech v Domově sv. Jiří upoutaný na lůžko a invalidní vozík, časté návštěvy mu tuto jeho lásku oplácely. A bylo jich hodně. Věrnými návštěvníky byli především jeho příbuzní: neteř paní Karlička a nedávno zemřelý synovec Vratislav. Rád bych také poděkoval aspoň dvěma z těch nejpilnějších za jejich laskavou a trpělivou péči. Především Marušce Štroblové, která mu vytrvale a pravidelně sloužila, a podobně další časté návštěvnici Marušce Zettlové, která u něho strávila poslední noc jeho pozemského života a doprovodila ho svými modlitbami na práh věčnosti. Také je třeba poděkovat charitnímu Domovu sv. Jiří a všem jeho pracovníkům a pracovnícím, kteří mu svojí láskyplnou službou co nejvíc ulehčovali a zpříjemňovali poslední dva roky jeho života.

Věřím, že otec Václav se už raduje se svým Pánem, kterému po celý život věrně sloužil. Kéž bychom ho dovedli napodobovat i my, aby také na nás lidé vzpomínali s vděčností a láskou. Ke chvále Boží, amen.